

Abraham 5 – Wachten op God

Liturgiesuggesties:

Gezang 328: 1, 2 en 3 of Psalm 79: 1 en 2 of Schriftberijming 2: 1, 2 en 3

Psalm 63: 1 en 2 of Psalm 79: 5 of Schriftberijming 2: 4 en 5

Psalm 1: 1 of Psalm 119; 4

Genesis 18: 1-15

Psalm 111: 3 en 4 OB of Psalm 105: 1, 2 en 3 of Psalm 126: 1 en 2 OB

Genesis 21: 1-7

Psalm 111: 5 en 6 OB

Na verkondiging: Gezang 291: 1 en 2 of Psalm 71: 9, 10 en 11

Psalm 102: 15 en 16 (OB) of Psalm 145: 1 en 3

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Zo'n stoere oude boom: de takken wijd gespreid.

Als vingers, die vanuit de hemel de aarde lijken te raken.

En een bladerdak, waar je het gerust een paar uur in de brandende zon kunt uithouden.

Niet één, maar een klein bos van terebinten – terpentijnbomen (ze lijken wat op van die oude eikenbomen) vormen de oase Mamre, bij Hebron.

Bij deze bomen – heilige bomen, want ze worden door de bewoners van het land als goden vereerd – heeft Abraham, de vader van alle gelovigen, zijn tenten opgeslagen. Een prachtige plek om te wonen.

Ideaal om met z'n allen voor lange tijd het kampement op te slaan.

De zon staat hoog aan de hemel en doet de lucht trillen van de hitte.

Strak blauw is de hemel en als een gouden bal zendt ze haar stralenkrans naar de aarde.

Abraham zit onder de luifel van zijn nomadentent.

Zitten ... en niets doen.

Ach wat vált er ook te doen.

Het mag dan smoorheet zijn: de lust om iets te doen is Abraham allang vergeten.

Hij is het wachten moe!

Wachten op God, die hem met mooie beloften – oneerbiedig gezegd – al meer dan 13 jaar aan het lijntje houdt.

Ja zeker, de HERE heeft met Abraham een verbond gesloten: *“Wat Mij aangaat, zie, mijn verbond is met u, en gij zult de vader van een menigte volken worden ...*

En wat u aangaat, gij zult mijn verbond houden, gij en uw nageslacht in hun geslachten.” (vers 4 en 9)

Maar alles goed en wel: Wat heb je aan zo'n verbond?

De Here God kan wel zéggen dat Hij het beste met je voor heeft, maar ... waar blijft de vervulling van zijn beloften?

Waar blijft dat nageslacht, dat niet te tellen zal zijn?

Waar zijn die kinderen en kleinkinderen en achterkleinkinderen?

*

99 Jaar oud, is Abraham.

O ja, Ismaël is er, besneden en wel, 13 jaar oud.

Maar de HERE heeft Abraham wel heel duidelijk gemaakt ... dat Ismaël níet de zoon der belofte kan zijn: *“Wat uw vrouw Sara betreft: Ik zal haar zegenen, en ook zal Ik u uit haar een zoon schenken, ja, Ik zal haar zegenen, zodat zij tot volken worden zal, koningen van volken zullen uit haar voortkomen.”*

Wat heeft Abraham daar om moeten lachen: ‘Ach, kom nou.’

En in zichzelf hoor je hem zeggen: *“Zal dan aan een honderdjarige een kind geboren worden, en zal Sara, een negentigjarige baren?”*

Het klinkt Abraham ongeloofwaardig in de oren.

Het kan niet, het bestaat niet. Tegennatuurlijk.

En Abraham lacht en lacht.

Het is de lacht van verdriet, van pijn, van ongeloof.

Ondanks de belofte van de HERE is er van enig toekomstperspectief voor Abraham geen sprake.

Zijn leven is zo dor en droog geworden als de woestijn om hem heen.

Lusteloos in de schaduw zitten is dan het enige dat een mens nog rest.

Je hoeft, broeders en zusters, jongelui, niet oud te zijn als Abraham om in je leven in een woestijn te zitten.

Of een kuil, een gat, waar je steeds dieper en dieper in dreigt weg te zinken.

Ik denk bijvoorbeeld aan mensen zonder werk: 2, 3 jaar of langer bij huis ... wat voor toekomstmogelijkheden heb je dan?

Ik denk aan mensen ... zonder kinderen. Van alles al geprobeerd.

De moederschoot is en blijft gesloten.

Je kunt ook midden in je leven, in je werk, in je huwelijk, in je geloof, in je omgang met God ... futloos worden.

Je gelooft het wel, maar je gelooft er niet meer in!

Het lachen is je vergaan.

Het leven is zo zinloos en uitzichtloos geworden.

*

Op zo'n moment klopt de HERE bij Abraham aan de deur.

Aan de deur van zijn geloof, aan de deur van zijn vertrouwen.

‘Hier ben Ik: doe eens open! Sta op! In beweging!’

En zo gebeurt dat: *“Terwijl Abraham - op het heest van de dag – in de ingang van de tent zit – de HERE aan hem verschijnt bij de terebinten van Mamre.”*

De HERE verschijnt!

Nou, dan denken we al gauw aan veel kabaal: Aan bliksem en donder, aan een harde storm, of aan een donkere wolk.

De enige wolk die Abraham hier ziet ... is de stofwolk die drie mannen achter zich hebben gelaten.

Dommelend in zijn middagdutje ziet Abraham ineens die drie mannen op zijn tent afkomen.

Eindelijk gebeurt er weer eens wat.

Een verrassing. Een welkome onderbreking van Abrahams sombere gedachten.

Maar ... wat doen die drie daar ... midden op de dag?

Abraham heeft blijkbaar niet door ... wie deze drie zijn.
Dat er één van de drie een persoon van gewicht / van eer moet zijn ... blijkt wel uit de twee knechten die hem vergezellen.
En zoals het een goed gastheer betaamt ... nodigt Abraham zijn drie gasten uit voor een overvloedige maaltijd: *“Opdat gij uw hart versterkt; daarna kunt gij verder trekken; daartoe zijt gij immers langs uw knecht getrokken.”*

*

Abraham vrouw, Sara moet met haar slavinnen ... van 3 maten meel - zo'n 22 liter, een geweldige hoeveelheid – koeken bakken.
Het gemeste kalf wordt geslacht.
En niet lang daarna zit de Here God, de Almachtige, de Schepper van hemel een aarde, met twee van zijn hemelboden, onder een boom, warme broodjes en gebakken kalflapjes te eten.
Abraham kijkt – terwijl zij eten – toe.

Denk je dat eens is.
't Is niet te geloven, dat de HERE Zich zo uitslooft voor zijn vriend Abraham.
Wat doet God veel voor mensen waar Hij van houdt.
Hij zoekt ze op. Hij gaat daarvoor zelfs in het stof. Hij eet en drinkt zoals vrienden met elkaar de maaltijd gebruiken.
Soms kan het gebeuren, dat – zonder dat je er erg in hebt – de HERE bij je langs komt.
Bij je ... in huis komt.
“Vergeet de herbergzaamheid / de gastvrijheid niet”, schrijft de schrijver van de brief aan de Hebreeën, *“want daardoor hebben sommigen, zonder het te weten, engelen geherbergd.”*
En terecht wordt er dan verwezen naar Abraham in Genesis 18.

Zonder het te weten!
Het zal je, broeders en zusters, jongelui, maar overkomen: engelen over de vloer, de HERE bij je thuis.
Waarom zou dat ook niet vandaag nog kunnen gebeuren?

*

Wie zijn eigenlijk die drie bezoekers van Abraham?
Een heel oude traditie ziet in de drie bezoekers van Abraham de drie-eenheid van God: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.
Een andere oude lezing denkt aan de Engel des Heren, die met twee van zijn hemelse onderdanen naar de aarde is gekomen.
Die Engel des Heren in het Oude Testament is dan de Here Jezus van het Nieuwe Testament.
De Bijbel geeft ons hierop geen duidelijk antwoord.
Maar hoe je het ook wendt of keert, in deze drie komt de Here God bij Abraham op bezoek.
Dat blijkt ook uit de woorden die gesproken worden: het zijn woorden van de HERE. Woorden die spreken van zijn alwetendheid.

Woorden ook spreken van zijn almacht: *“Voorzeker zal Ik over een jaar tot u wederkeren, en dan zal uw vrouw Sara een zoon hebben. Zou voor de HERE iets te wonderlijk zijn?”*

*

In haar vrouwentent vangt Sara deze woorden op.

Nu is het Sara die lacht.

Ook weer in zichzelf: *“Zal ik wellust hebben, nadat ik vervallen ben terwijl mijn heer oud is?”*

Maar de HERE heeft Sara's lach wel gehoord.

Hij aanvaardt dit bittere cynisme niet.

Voor Hem is een mens nooit vervallen, versleten, waardeloos.

Vergeet dat nooit.

Oudere mensen kunnen wel eens last hebben van dat gevoel:

'Ik ben vervallen.' 'Mijn lichaam is versleten.' 'Ik voel mij waardeloos.'

Voor de HERE is ieder mens – oud of jong – waardevol, kostbaar, vitaal.

Want wat kun je als ouderen niet nog veel betekenen voor je kinderen, voor je kleinkinderen, voor de gemeenschap waar je woont, leeft en gelooft?

God heeft jonge en oude mensen nodig.

Jonge mensen om actief bezig te zijn op allerlei terrein.

Maar de HERE heeft ook oude mensen nodig voor wijze raad, om te stimuleren en te corrigeren, voor het zegenende gebed.

Voor Hem is een mens nooit vervallen, versleten, waardeloos.

Sara was weliswaar onvruchtbaar, ze had geen kind.

Maar dat is voor de HERE geen excuus.

Als Hij belooft dat Sara aan Abraham een zoon zal baren: een zoon! – dat staat er nadrukkelijk – dan gebeurt het ook.

Want de HERE is God almachtig, die zegt wat Hij doet en doet wat Hij zegt.

Zijn Woord is betrouwbaar.

Want *“zou voor de HERE iets te wonderlijk zijn?”*

Je moet, broeders en zusters, jongelui in gedachten in je Bijbel even doorbladeren naar het begin van Lucas.

Daar krijgt de oude priester Zacharias net zo'n belofte als Abraham en Sara.

En Zacharias ... ook hij lacht er om. (Lucas 1: 13 en 18)

O zeker, Zacharias – als man van de tempel – kende zijn Bijbel.

Hij kon misschien wel hele stukken uit zijn hoofd opzeggen.

En Zacharias geloofde ook, dat Abraham en Sara een zoon hadden gekregen.

Zelfs toen dat biologisch helemaal niet meer kon.

Ja, Zacharias was bijbelgetrouw en orthodox.

Hij geloofd zonder meer dat God wonderen had gedaan.

Alleen: dat de HERE nú, vandaag, in zijn leven, zo'n wonder zou doen, dáár rekende ook Zacharias niet mee.

Het lachen van Abraham en Sara vergaf God liefdevol.

Maar Zacharias, die zoveel meer wist van de HERE, wordt om zijn ongeloof ... gestraft.

*

“Zou voor de HERE iets te wonderlijk zijn?”

Het duurt niet lang – binnen drie maanden – en Sara merkt aan haar lichaam dat er nieuw leven in haar groeit.

En binnen het jaar dat de drie mannen voor de tent stonden ... komt de HERE opnieuw bij Abraham en Sara op bezoek.

“Zoals Hij gesproken had.”

“En zij baarde haar eerstgeboren zoon, wikkelde hem in doeken en legde hem” ... op de knieën van zijn vader Abraham.

Isaäk: kind van de lach, kind van Gods beloften.

Hij is geboren.

Zie je nu ... hoe betrouwbaar het Woord van de HERE is, die zei:

“Zou voor Mij iets te wonderlijk zijn?”

De lach van onbegrip en ongeloof heeft bij Abraham en Sara plaatsgemaakt voor de lach van blijde verwondering en dankbaarheid.

De HERE laat in Isaäk zien, dat er werkelijk toekomst is en reden tot grote vreugde.

Zelfs voor mensen die verstorven, versleten denken te zijn.

Bij de HERE is het nooit te laat.

Alleen ... je zult op Hem moeten vertrouwen.

Je zult Hem moeten vertrouwen op zijn tijd!

*

En wij?

Gods, broeders en zusters, jongelui, loopt niet vast in onze doelloosheid, in onze twijfel en onze onzekerheden.

Maar ... durven wij er uit te leven, dat God méér met ons voorheeft dan onze eigen zekerheden?

Durven we vraagtekens toe te laten in ons leven?

Of willen we – direct, op staande voet – een antwoord van de HERE ontvangen?

Wat zal Abraham in zijn leven geworsteld hebben met de beloften van de HERE.

Wat heeft Abraham lang moeten wachten op de vervulling van de belofte van een eigen zoon.

Voor een gelovige Israëliet betekent geen kinderen ... een schande.

Geen kinderen, dan ook geen erfgenaam.

Niemand die je ‘naam’ voortzet.

De lijn van de geslachten wordt afgebroken.

Trouwens ... Hoe moet het nu ook met de belofte van God, dat het land Kanaän het eigendom zal zijn van Abrahams nakomelingen?

En zoals Abraham worstelde met zijn geloof, zo worstelen ook wij vaak met óns geloof als het gaat om geloofszekerheid.

Zijn Gods beloften wel voor mij bestemd?

Mag ik daarin wel delen?

Is mijn geloof wel echt?

We kijken dan telkens op onszelf.

We zoeken ín onszelf de vervulling van Gods beloften.

Heeft je doop dan geen betekenis voor je leven, voor je geloofsleven?

Abraham is besneden. Ismaël is besneden.

En ook Isaäk wordt besneden op de achtste dag.

In de plaats van de besnijdenis is de doop gekomen – lezen we in ons doopsformulier.

Besnijdenis én doop: het gaat daarin telkens om het verbond dat God met mensen sluit.

Op grond van die beloften, die Gods ons heeft gegeven, laat Hij je niet zitten.

In je verdriet, in je geloofsonzekerheid, in je twijfel en in je aanvechting.

God zoekt je op!

Hij stuurt zijn engelen.

En Hij stuurt ze met een goddelijk boodschap, met een goddelijk Woord.

Dit Woord: *“Zou voor de HERE iets te wonderlijk zijn?”*

Nee, niets is te wonderlijk voor de HERE.

Zelfs het wonder van zijn liefde is voor ons mensen niet te bevatten.

Als je Jezus Christus, de ‘zoon’ van Abraham, ziet liggen in een voerbak voor de dieren.

Niet zomaar ... maar voor onze schulden, onze zonden, onze tekortkomingen, ons ongelooft.

Hij is het vleesgeworden wonder van de vervulling van Gods beloften!

*

Zo wordt er, broeders en zusters, jongelui, uiteindelijk heel wat afgelachen rondom de geboorte van Isaäk.

Het Hebreeuws is sterk in woordspelingen, vooral met namen.

En het leuke van de naam Isaäk is, dat je er alle kanten mee op kunt.

Letterlijk betekent Isaäk: de HERE lacht – dat wil zeggen: de HERE lacht de mensen toe, de HERE is de mensen goedgunstig, welwillend, genadig.

En toen Isaäk geboren werd konden Abraham en Sara zeggen: Isaäk – de HERE heeft gemaakt dat ik lach.

Zoiets kan ook alleen maar de HERE, de God van Israël, de God van het verbond.

Hij, die de mensen toelacht: goedgunstig, welwillend, genadig.

Want de belofte aan Abraham wordt straks ook doorgegeven: aan Isaäk, aan Jacob, aan ons.

Daarom hebben u, jij en ik, de taak om die belofte van God over te nemen en er ernst mee te maken.

Zodat ook door ons ... allen geslachten gezegend zullen worden.

Welke belofte vraag je nog?

Deze: *“Ik zal met u zijn tot aan de voleinding van de wereld!”*

God met u, met ons: Immanuël.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden – 8 oktober 1989.

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !